

konávati zamýšlel. Úřad horní rozhodne o dalším trvání neb zániku služebnosti.

Služebnosti lesní viz Lesy.

Služebnosti polní viz Služebnosti.

Služebnosti vodní.

I. Pojem.

Vodní služebnosti mají za účel sváděti vodu na cizí pozemek neb umožniti upotřebení cizí vody. V Itálii byly již záhy takové služebnosti zřizovány a byly též již v Milánských stanovách z r. 1396 podrobně upraveny. O. z. o. obsahuje řadu předpisů o služebnostech vodních, kteréžto předpisy přiléhají k právu římskému. § 477 o. z. o. řadí služebnosti vodní mezi služebnosti polní (vodu čerpati, dobytek napájeti, vodu odváděti a přiváděti). § 490 o. o. z. jedná o služebnosti okapu (odvádění vody dešťové) (viz Služebnost svádění vody dešťové). § 496 o. o. z. určuje: S právem vodu čerpati (servitus aquaehaustus) spojeno je právo přístupu k vodě a § 497 o. o. z. obsahuje ustanovení, že ten, kdo je oprávněn vodu s cizího pozemku na svůj neb se svého na cizí sváděti (servitus aquaeductus), je též oprávněn zříditi potřebné roury, žlaby a stavidla, ovšem na vlastní náklad. Míra těchto staveb řídí se potřebou panujícího pozemku — předpis to, jenž souhlasí s povšechnými zásadami o služebnostech.

II. Říšský zákon vodní (§ 15 ad b) ze dne 30. května 1869 č. 93 ř. z. ustanovuje o vodních služebnostech:

1. Držitel pozemků je povinen zřízení služebností za přiměřenou náhradu na svých pozemcích k tomu konci dovoliti, by cizí voda se z jedné krajiny do druhé přes jeho pozemek vodila a k tomu cíli potřebná díla a stavby zřídily.

2. Povinnosti té mohou se držitelé pozemků sprostiti úplným postoupením potřebných k tomu částí pozemků svých, za kteréžto odstoupení jim přiměřené odškodnění přísluší.

3. Pozbyl-li by pozemek stavbami vodními pro držitele své ceny, budiž k žádosti držitele celý pozemek odkoupen.

Účel zakládání služebností vodních za příčinou opatření, zjednání vody neb odstranění škodlivých účinků vody v § 15 ad b) výslovně vytčený naznačuje, že má zákon na mysli jen takové svádění vody, jež buď umožňují trvalé upotřebení vody v místě, kde to nebylo možným dle posavadního toku vody, neb zabezpečiti trvalé odvádění vody z míst, kde voda škodu působí. Nelze tudíž založiti služebnost, jde-li pouze o to, umožniti neb usnadniti opravu nějaké stavby vodní (rozh. spr. dv. z 14. dubna 1882 sb. Budwinski č. 1373).

III. Zemské zákony vodní obsahují bližší předpisy o těch služebnostech vodních, které poskytují jednotlivým podnikům vynikající prospěch národohospodářský; jsou to služebnosti za příčinou zřízení staveb zavodňovacích a odvodňovacích, strojů hnacích a zdýmacích, jakož i ke zřízení potřebných zdýmadel, stavidel a jinakých opatření; tyto služebnosti lze za přiměřenou náhradu zříditi i na cizím pozemku; avšak majitel pozemku je oprávněn žádati, by oprávněný ku služebnosti potřebný pozemek si zjednal, pokud se týče od něho si dal postoupiti, po případě by celý pozemek odkoupil. Toto právo donucovací nevztahuje se však na budovu s příslušnými dvory a zahradami. Nejpodstatnější náležitostí zřízení